

Bydgoszcz, 23 października 2019
r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI
WFB.III.431.15.2019

Pan
Artur Nenczak
Wójt Gminy Zakrzewo
Urząd Gminy w Zakrzewie
ul. Leśna 1
87-707 Zakrzewo

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 175 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.) w Gminie Zakrzewo, z siedzibą ul. Leśna 1, 87-707 Zakrzewo (zwanej dalej: Gminą) w dniach od 27 sierpnia do 18 września 2019 r., przeprowadzona została kontrola prawidłowości przez MW – starszego inspektora, na podstawie upoważnienia o numerze 462/2019 w zakresie:

- 1) Przedmiot kontroli: prawidłowość wykorzystania przez jednostkę samorządu terytorialnego dotacji udzielonych z budżetu Wojewody oraz prawidłowość pobierania i rozliczania dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej w zakresie:
  - a) sporządzenia planu finansowego zadań z zakresu administracji rządowej,
  - b) wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu Wojewody:
    - kontrola wykorzystania dotacji pod względem zgodności z przeznaczeniem,
    - ustalenie stopnia wykorzystania dotacji w odniesieniu do realizowanych zadań sfinansowanych dotacjami udzielonymi z budżetu Wojewody,
    - kontrola sporządzenia sprawozdania Rb-50 o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami,
  - c) pobierania i rozliczania dochodów budżetowych:
    - kontrola pobrania i przekazania dochodów budżetowych,
    - kontrola terminowości odprowadzania pobranych dochodów do budżetu państwa,
    - kontrola windykacji należności z tytułu dochodów budżetu państwa,
    - kontrola sporządzenia sprawozdania Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.
- 2) Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność jednostki ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.

Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen:

- pozytywna,
- pozytywna z uchybieniami,
- pozytywna z nieprawidłowością,
- pozytywna z nieprawidłowościami,
- negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności).

Oceny dokonano na podstawie poniższych ustaleń:

1. *W zakresie sporządzenia planu finansowego zadań z zakresu administracji rządowej.*

Gmina prawidłowo sporządziła plan finansowy na 2018 r. w zakresie wydatków z dotacji oraz dochodów pobieranych na rzecz budżetu państwa związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej, zgodnie z zapisem art. 237 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Jednocześnie wykazano, iż w planie dochodów i wydatków budżetu Gminy Zakrzewo na rok 2018 uchwalonym w dniu 28 grudnia 2017 r. przyjęta została do planu pobieranych na rzecz budżetu państwa dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej - w rozdziale 75011 - kwota 100,00 zł, która w takiej wysokości nie została określona w otrzymanej od dysponenta części budżetowej informacji o przyjętych w projekcie ustawy budżetowej na 2018 r. kwotach dochodów związanych z realizacją ww. zadań.

2. *W zakresie wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu Wojewody.*

2.1. *W zakresie wykorzystania dotacji pod względem zgodności z przeznaczeniem.*

Gmina wykorzystwała w 2018 r. dotacje celowe otrzymane z budżetu Wojewody na realizację zadań z zakresu administracji rządowej w łącznej wysokości 4.928.345,49 zł, tj. 99,93 % z ogólnej kwoty dotacji otrzymanych.

Zadania finansowane ze środków z dotacji celowych ujętych w rozdziałach: 01095, 75011 i 85215 realizowane były przez Urząd Gminy w Zakrzewie (zwany dalej: Urzędem), w rozdziale 80153 przez Urząd oraz Centrum Usług Oświatowych w Zakrzewie (zwany dalej: CUO), w rozdziałach: 85213, 85219, 85228, 85501, 85502, 85503 oraz 85504 przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakrzewie (zwany dalej: GOPS), natomiast obsługę finansowo-księgową prowadził Urząd.

Skontrolowano, na podstawie dowodów źródłowych oraz zapisów w księgach rachunkowych, wydatki z dotacji celowych poniesione w IV kwartale 2018 r. na łączną kwotę 1.148.826,99 zł, tj. 23,3 % z ogólnej kwoty dotacji wydatkowanych w okresie objętym kontrolą w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

- dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01095 – Pozostała działalność.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 536.573,25 zł na realizację zadań określonych w ustawie z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz.U. z 2015 r., poz. 1340 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w wysokości 536.573,25 zł, z tego: producentom rolnym z tytułu zwrotu części podatku akcyzowego wypłacono 526.052,21 zł, natomiast na pokrycie kosztów ustalania i wypłacania ww. zwrotu wydatkowano 10.521,04 zł, tj. kwotę równą 2 % łącznej kwoty dotacji wypłaconej przez Gminę.

Skontrolowano wydatki z dotacji w łącznej wysokości 117.080,38 zł przeznaczone na zwrot producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej oraz na koszty związane z ustalaniem i wypłatą zwrotu podatku, o których mowa w art. 8 ust. 5 ww. ustawy. Szczegółową kontrolą objęto dokumentację wybranej próby ilościowej producentów rolnych, którym dokonano zwrotu tego podatku.

- dział 750 – Administracja publiczna, rozdział 75011 – Urzędy wojewódzkie.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 50.812,28 zł na zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez samorząd gminny, które określono m.in. w ustawach: z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1464 z późn. zm.), z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz.U. z 2018 r., poz. 1382 z późn. zm.) oraz z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2018 r., poz. 2224 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę za okres kontrolowany w wysokości 48.410,41 zł oraz na zwrot wydatków poniesionych w 2017 r. – 25,28 zł.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 12.046,14 zł, które przeznaczono głównie na finansowanie zadań związanych z ewidencją ludności, wydawaniem dowodów osobistych oraz z funkcjonowaniem urzędu stanu cywilnego.

Stwierdzono, iż wydatki poniesione na realizację zadań z zakresu administracji rządowej księgowano razem z wydatkami poniesionymi na wykonywanie zadań własnych Gminy, co naruszało zasady funkcjonowania konta 130 „Rachunek bieżący jednostki”, określone w załączniku Nr 3 – Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.).

- dział 801 – Oświata i wychowanie, rozdział 80153 – Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 36.498,76 zł na realizację zadań określonych w postanowieniach art. 55 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U. z 2017 r., poz. 2203 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę za okres kontrolowany w wysokości 35.924,27 zł oraz na zwrot wydatków poniesionych w 2017 r. – 247,50 zł, w tym w formie przekazanej dotacji dla Stowarzyszenia – Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Siniarzewie – 8.209,13 zł oraz przez CUO – 27.435,09 zł. Na koszty obsługi zadania Urząd wydatkował 280,05 zł, tj. kwotę nieprzekraczającą 1 % przekazanej kwoty dotacji celowej.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 17.059,61 zł przeznaczone na pokrycie kosztów związanych ze sfinansowaniem zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych oraz na koszty obsługi, o których mowa w art. 55 ust. 9 ww. ustawy.

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 15.130,00 zł przeznaczona na składki z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego opłacane z budżetu państwa za osoby wymienione w art. 86 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2018 r., poz. 1510 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w kwocie 15.129,09 zł.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 3.476,34 zł przeznaczone na opłacenie składek zdrowotnych do ZUS.

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85215 – Dodatki mieszkaniowe.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 192,25 zł przeznaczona na realizację zadań związanych z wypłatą dodatku energetycznego, o którym mowa w art. 5c–5g ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. z 2018 r., poz. 755 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w wysokości 192,25 zł, w tym: na wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego wydatkowano kwotę 188,48 zł, natomiast na pokrycie kosztów

wypłacania odbiorcom wrażliwym energii elektrycznej dodatku energetycznego wydatkowano 3,77 zł, tj. kwotę równą 2 % łącznej kwoty dotacji wypłaconych w Gminie.

Kontrolą objęto wydatki z ww. dotacji na kwotę 51,08 zł przeznaczone na wypłatę dodatków energetycznych oraz koszty obsługi, o których mowa w art. 5f ust. 3 ww. ustawy. Szczegółową kontrolą objęto dokumentację wybranej próby ilościowej odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej, któremu dokonano wypłaty tego dodatku.

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85219 – Ośrodki pomocy społecznej.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 14.068,00 zł na realizację zadań określonych w art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.) została wykorzystana przez Gminę w wysokości 14.068,00 zł, w tym na wypłacenie wynagrodzenia za sprawowanie opieki wydatkowano kwotę 13.860,00 zł, natomiast na koszty obsługi ww. zadania wydatkowano 208,00 zł, tj. kwotę nieprzekraczającą 1,5 % otrzymanej dotacji celowej na wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 3.598,00 zł przeznaczone na pokrycie kosztów związanych z wypłatą wynagrodzeń za sprawowanie opieki oraz koszty obsługi, o których mowa w art. 18 ust. 3 ww. ustawy.

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 50.200,00 zł na realizację zadań określonych w art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w pełnej wysokości.

Kontrolą objęte zostały wydatki z dotacji w wysokości 15.532,00 zł przeznaczone na organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Stwierdzono niewłaściwe zaklasyfikowanie do § 4170 wydatków poniesionych z tytułu zakupu usługi świadczonej przez podmiot gospodarczy na wykonanie specjalistycznych usług opiekuńczych w łącznej wysokości 4.800,00 zł. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1053 z późn. zm.), ww. wydatki powinny zostać prawidłowo ujęte w § 4300 – *Zakup usług pozostałych*.

- dział 855 – Rodzina, rozdział 85501 – Świadczenie wychowawcze.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 2.488.738,00 zł na realizację zadań określonych w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2018 r., poz. 2134 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w kwocie 2.487.887,72 zł, w tym na wypłatę świadczeń wychowawczych – 2.451.408,30 zł oraz na koszty ich obsługi – 36.479,42 zł, tj. kwotę nieprzekraczającą 1,5 % kwoty otrzymanej dotacji na świadczenie wychowawcze.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 589.541,93 zł, w tym przeznaczone na wypłatę świadczeń wychowawczych w kwocie 575.250,30 zł oraz koszty obsługi, o których mowa w art. 29 ust. 4 ww. ustawy w kwocie 14.291,63 zł. Szczegółową kontrolą objęto dokumentację wybranej próby ilościowej osób, którym wypłacono świadczenie wychowawcze.

- dział 855 – Rodzina, rozdział 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 1.610.330,00 zł na realizację zadań określonych w ustawach: z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.), z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 2220 z późn. zm.), z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2018 r., poz. 554 z późn. zm.) oraz z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U. z 2017 r., poz. 2092 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w kwocie 1.610.328,94 zł, w tym na wypłatę świadczeń i składek społecznych od tych świadczeń w łącznej kwocie 1.564.589,28 zł oraz koszty ich obsługi ogółem 45.739,66 zł, tj. kwotę przekraczającą 3 % łącznej kwoty otrzymanej dotacji odpowiednio na świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz 30,00 zł od wydanej decyzji administracyjnej w sprawie świadczenia rodzicielskiego, tj. o kwotę 709,68 zł.

Zgodnie z art. 169 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zwrotowi do budżetu państwa podlega ta część dotacji, która została pobrana w nadmiernej wysokości. W trakcie kontroli Gmina dokonała zwrotu, na rachunek dysponenta części budżetowej, dotacji pobranej w nadmiernej wysokości wraz z należnymi odsetkami w łącznej kwocie 751,68 zł (wyciąg bankowy nr 186 z dnia 05.09.2019 r.).

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 386.068,43 zł, w tym przeznaczone głównie na wypłatę zasiłków rodzinnych i dodatków do tych zasiłków, świadczeń opiekuńczych, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń rodzicielskich i świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego od wypłaconych świadczeń, a także na koszty obsługi ww. zadań, o których mowa w art. 33 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz w art. 31 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Szczegółową kontrolą objęto dokumentację wybranej próby ilościowej osób, którym wypłacono świadczenia z pomocy społecznej.

- dział 855 – Rodzina, rozdział 85503 – Karta Dużej Rodziny.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 90,00 zł na realizację zadań wyszczególnionych w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2017 r., poz. 1832 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w wysokości 79,34 zł.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 79,34 zł przeznaczone na realizację zadań określonych w ww. ustawie.

- dział 855 – Rodzina, rozdział 85504 – Wspieranie rodziny.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 129.290,00 zł na wykonanie zadania określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. z 2018 r., poz. 1061 z późn. zm.) została wykorzystana przez Gminę w wysokości 129.279,44 zł, w tym na wypłacenie świadczeń – 125.100,00 zł oraz na koszty obsługi ww. programu – 4.179,44 zł, tj. kwotę nieprzekraczającą 10,00 zł za jedno dziecko lub osobę uczącą się za którą ustalone jest prawo do świadczenia.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 4.293,74 zł na wypłatę ww. świadczeń w kwocie 3.600,00 zł oraz koszt obsługi tego programu, o którym mowa w § 33 ust. 4 ww. ustawy w kwocie 693,74 zł.

Stwierdzono, iż wydatki poniesione na wynagrodzenia osób wykonywujących zadania związane z realizacją programu „Dobry start” nie stanowiły 80 % dotacji otrzymanej na koszty realizacji tego programu, co stanowiło naruszenie przepisów § 33 ust. 5 ww. ustawy.

Skontrolowane dotacje w rozdziałach: 01095, 75011, 80153, 85213, 85215, 85219, 85228, 85501, 85502, 85503 i 85504 zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Jednocześnie stwierdzono nadmierne pobranie dotacji celowej w rozdziale 85502 w wysokości 709,68 zł.

2.2. W zakresie stopnia wykorzystania dotacji w odniesieniu do realizowanych zadań sfinansowanych dotacjami udzielonymi z budżetu Wojewody.

Na podstawie skontrolowanej dokumentacji księgowej, tj. ksiąg rachunkowych i dowodów księgowych stwierdzono, że w badanym okresie z otrzymanej przez Gminę dotacji w kwocie 4.931.922,54 zł wydatkowano kwotę 4.928.345,49 zł.

Stopień wykorzystania dotacji w stosunku do zrealizowanych zadań z zakresu administracji rządowej sfinansowanych dotacjami celowymi wyniósł 99,93 %.

Niewykorzystane środki z dotacji w łącznej kwocie 3.577,05 zł zostały odprowadzone na rachunek dysponenta przekazującego dotację w terminie określonym w art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

2.3. W zakresie sporządzenia sprawozdania Rb-50 o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

W toku kontroli stwierdzono, że sprawozdania zbiorcze Rb-50 za IV kwartał 2018 r. zostały sporządzone w szczególności sprawozdań jednostkowych na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej.

3. W zakresie pobierania i rozliczania dochodów budżetowych.

3.1. W zakresie pobrania i przekazania dochodów budżetowych.

Gmina wykonała w 2018 r. dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej w łącznej wysokości 41.143,29 zł, co stanowiło 956,8 % planu określonego do realizacji przez Wojewodę (4.300,00 zł). Pobrane dochody wyniosły w rozdziale: 75011 – 124,00 zł, 85228 – 1.866,00 zł, 85502 – 39.143,89 zł oraz 85503 – 9,40 zł.

Na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej przekazano kwotę w wysokości 34.383,34 zł. Dochody potrącone na rzecz jednostki samorządu terytorialnego, na podstawie: art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2018 r., poz. 1530 z późn. zm.) oraz art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2018 r., poz. 554 z późn. zm.) wyniosły łącznie 6.689,95 zł.

Skontrolowano na podstawie dowodów źródłowych oraz zapisów w księgach rachunkowych, dochody budżetowe (należne, wykonane i przekazane) za II półrocze 2018 r. w rozdziale 75011 i 85502 oraz za cały 2018 r. w rozdziale 85228 na kwotę łącznie 19.616,74 zł w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

- dział 750 – Administracja publiczna, rozdział 75011 – Urzędy wojewódzkie.

Wykonane dochody budżetu państwa w wysokości 124,00 zł stanowiły opłaty za udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL, pobrane na podstawie art. 53 pkt 2 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności.

Szczegółową kontrolą objęto pobrane dochody budżetowe w kwocie 31,00 zł.

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Wykonane dochody budżetu państwa w wysokości 1.866,00 zł, stanowiły opłaty za specjalistyczne usługi opiekuńcze, pobrane na podstawie art. 50 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz § 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Szczegółową kontrolą objęto wszystkie zrealizowane dochody w wysokości 1.866,00 zł.

Stwierdzono, iż w okresie objętym kontrolą, Gmina nie przekazała 95 % na rachunek budżetu państwa dochodów z tytułu wpływów za odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze, tj. kwoty 66,50 zł.

Wpływy te powinny zostać odprowadzone na dochody budżetu państwa w trybie i terminach określonych w art. 255 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, po pomniejszeniu ich o odpowiednie dochody przysługujące jednostce samorządu terytorialnego, na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2018 r., poz. 1458 z późn. zm.), nieprzekazanie w terminie do budżetu w należnej wysokości pobranych dochodów Skarbowi Państwa lub jednostce samorządu terytorialnego, stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Z uwagi na art. 26 przywoływanej powyżej ustawy, nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych działanie określone w art. 6 pkt 1 tej ustawy.

W trakcie kontroli Gmina przekazała na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej dochody należne budżetowi państwa za 2018 r. w wysokości 66,50 zł (wyciąg bankowy nr 192 z dnia 12.09.2019 r.) oraz należne odsetki za nieterminowe przekazanie ww. dochodów w łącznej wysokości 9,00 zł (wyciąg bankowy nr 192 z dnia 12.09.2019 r.).

Stwierdzono również, iż w okresie objętym kontrolą, Gmina odprowadzając dochody z tytułu wpływów z odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze, nie pomniejszyła ww. dochodów o należne 5 % w wysokości 89,79 zł, tj. o dochody należne jednostce samorządu terytorialnego, na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Odnotowano również, że Urząd nie prowadził wyodrębnionej ewidencji księgowej dotyczącej realizacji zadań z zakresu administracji rządowej. Zapisy w ewidencji obejmowały zarówno dochody własne Gminy z tytułu usług opiekuńczych, jak i dochody z tytułu realizacji zadań zleconych. Powyższe postępowanie naruszało zasady określone w załączniku Nr 3 – Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

- dział 855 – Rodzina, rozdział 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

Wykonane dochody budżetowe stanowiły pobrane, na podstawie art. 27 i 28 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wpłaty z tytułu zwrotów świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego w wysokości 16.708,17 zł oraz odsetek w kwocie 22.435,72 zł.

Szczegółową kontrolą objęto pobrane przez Urząd dochody budżetowe w kwocie 17.719,74 zł.

W toku kontroli stwierdzono, iż ewidencja pobieranych i przekazywanych przez Urząd dochodów z tytułu zwrotów świadczeń z funduszu alimentacyjnego i odsetek poprzedzona była księgowaniem na niewłaściwym koncie 139 „Inne rachunki bankowe” pod datą faktycznego wpływu. Natomiast księgowanie wpłat od dłużników alimentacyjnych na właściwym koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki” zostało dokonane pod datą, w której odbywało się ich przekazanie na rachunek Gminy. Ewidencja realizowanych dochodów budżetowych powinna być prawidłowo prowadzona na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki” z uwzględnieniem szczegółowych podziałek klasyfikacji budżetowej.

Powyższa sytuacja stanowiła naruszenie zasad funkcjonowania ww. konta, określonych w załączniku nr 3 – Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych określonego w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto stwierdzono prowadzenie ewidencji księgowej m.in. na koncie 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” w zakresie operacji gospodarczych dotyczących rozliczeń Gminy z budżetem państwa z tytułu pobieranych dochodów budżetowych, zamiast prawidłowo na koncie 224 „Rozrachunki budżetu”. Powyższe postępowanie było niezgodne z zasadami funkcjonowania ww. konta, które określone zostały w załączniku nr 2 – Plan kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

- dział 855 – Rodzina, rozdział 85503 – Karta Dużej Rodziny.

Wykonane dochody budżetu państwa w wysokości 9,40 zł stanowiły opłaty za wydanie duplikatu Karty Dużej Rodziny, pobrane na podstawie art. 13 ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny.

W okresie poddanym szczegółowej kontroli nie zrealizowano dochodów z ww. tytułu.

3.2. W zakresie terminowości odprowadzania pobranych dochodów do budżetu państwa.

Sprawdzono terminowość przekazywania dochodów pobranych w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej za II półrocze 2018 r. w rozdziale 75011 i 85502 oraz za cały 2018 r. w rozdziale 85228 na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej w łącznej wysokości 18.036,58 zł, tj. 52,5 % dochodów przekazanych ogółem za 2018 r.

Na podstawie skontrolowanych dowodów księgowych oraz zapisów w ewidencji księgowej stwierdzono przypadki przekazania pobranych dochodów niezgodnie z terminami określonymi w art. 255 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Dochody, które nie zostały odprowadzone w wymaganym terminie wyniosły łącznie 1.233,11 zł, tj. 6,8 % ogólnej kwoty dochodów przekazanych za okres objęty szczegółową kontrolą – rozdział 85228.

Zgodnie z art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, nieprzekazanie w terminie do budżetu w należnej wysokości pobranych dochodów należnych Skarbowi Państwa lub jednostce samorządu terytorialnego, stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Zgodnie z art. 26 przywołanej powyżej ustawy nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych działanie określone w art. 6 pkt 1 tej ustawy.

Należne odsetki za nieterminowe przekazanie ww. dochodów zostały naliczone i przekazane do budżetu państwa w łącznej wysokości 14,00 zł (wyciąg bankowy nr 192 z dnia 12.09.2019 r.).

3.3. W zakresie windykacji należności z tytułu dochodów budżetu państwa.

Sprawdzono windykację zaległych należności z tytułu dochodów budżetowych, prowadzoną w okresie objętym kontrolą oraz w odniesieniu do stanu tych zaległości na dzień 31.12.2018 r.

Należności wymagalne z tytułu dochodów budżetowych, według stanu na dzień 31.12.2018 r., wyniosły ogółem 1.578.272,21 zł i dotyczyły zaległości z rozdziału 85502 z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i odsetek. W porównaniu do stanu na dzień 31.12.2017 r. ww. zaległości wzrosły o 134.707,11 zł, tj. o 9,3 %.

Na podstawie sprawdzonej dokumentacji (akt wybranej próby ilościowej dłużników alimentacyjnych) stwierdzono, że w stosunku do należności za okres świadczeniowy od 01.10.2017 r. do 30.09.2018 r. GOPS prowadził czynności współdziałające w wyegzekwowaniu należności budżetowych, określone w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

3.4. W zakresie sporządzenia sprawozdania Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

Sprawozdanie zbiorcze Rb-27ZZ za okres od początku roku do końca IV kwartału 2018 r. zostało sporządzone w szczególności sprawozdań jednostkowych, sporządzonych zgodnie z zapisami w ewidencji księgowej.

Wykazano, iż w sprawozdaniach: zbiorczym Gminy i jednostkowym Urzędu wykazano nieprawidłowe kwoty w kolumnie 4 „Plan” w zakresie rozdziału 75011 – 100,00 zł, które nie wynikały z decyzji otrzymanej od dysponenta części budżetowej określającej plan finansowy dochodów związanych z realizacją zadań zleconych na 2018 r.

Odnotowano również, iż w sprawozdaniu jednostkowym sporządzonym przez Urząd błędnie wykazano dane w następujących kolumnach:

- w kolumnie 7 „Dochody potrącone przez jednostkę samorządu terytorialnego”; dane te wykazuje Gmina w sprawozdaniu zbiorczym,
- w kolumnie 8 „Dochody przekazane” wykazano dochody w wysokości dochodów przekazanych na rachunek dysponenta części budżetowej. Dane te wykazuje w sprawozdaniu zbiorczym Gmina, natomiast jednostki organizacyjne, bezpośrednio realizujące zadania, w sprawozdaniach jednostkowych wykazują dochody przekazane w okresie sprawozdawczym na rachunek Gminy.

Powyższe postępowanie było niezgodne z przepisami § 6 ust. 1 rozdziału 2 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2018 r., poz. 109 z późn. zm.).

Wskazuje się następujący zakres stwierdzonych nieprawidłowości:

- przyjęcie błędnej kwoty dochodów w planie finansowym jednostki samorządu terytorialnego niż określona w decyzji dysponenta części budżetowej,
- brak wyodrębnionej ewidencji księgowej dla wydatków z dotacji celowych oraz dochodów budżetowych,
- błędna klasyfikacja poniesionych wydatków z dotacji,
- pobranie dotacji w nadmiernej wysokości,
- błędne ustalenie i podział kosztów obsługi realizowanych zadań zleconych,
- nieprzekazanie do budżetu państwa należnych dochodów,
- nie potrącenie 5 % należnych dochodów z tytułu odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- nieterminowe przekazywanie dochodów budżetowych,
- ewidencjonowanie pobranych i przekazanych dochodów budżetowych na niewłaściwych kontach księgowych,
- błędne sporządzenie sprawozdania Rb-27ZZ – zbiorczego i jednostkowego.

Ponadto wskazują się następujące przyczyny i skutki stwierdzonych powyżej nieprawidłowości: brak właściwego stosowania/błędna interpretacja wyszczególnionych powyżej w treści wystąpienia pokontrolnego przepisów prawa oraz brak skutecznego nadzoru kierownika jednostki kontrolowanej nad właściwą realizacją powierzonych zadań podległym pracownikom.

Skutkiem stwierdzonych nieprawidłowości są błędy w realizacji zadań w zakresie objętym tematyką kontroli.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi: AN – Wójt Gminy Zakrzewo i EM – Skarbnik Gminy Zakrzewo – w okresie objętym kontrolą oraz AN – Kierownik GOPS w Zakrzewie i BG – główny księgowy GOPS w Zakrzewie – na podstawie art. 53 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 1/2019.

Do ustaleń kontroli zawartych w Projekcie wystąpienia pokontrolnego nie zgłoszono zastrzeżeń.

W związku z powyższymi ocenami, uwagami i wnioskami zalecam Panu podjęcie następujących działań w celu wyeliminowania stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania działalności jednostki kontrolowanej:

- 1) wykazywania, w sporządzanym planie dochodów i wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego na dany rok budżetowy, właściwych kwot dochodów pobieranych na rzecz budżetu państwa na podstawie wstępnych wielkości planu otrzymanego od dysponenta części budżetowej,
- 2) wyodrębnienia z ewidencji księgowej szczegółowej ewidencji dla wydatków z dotacji udzielonych z budżetu państwa, związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej,
- 3) prawidłowego ustalania kosztów obsługi w wysokości do 3 % dotacji otrzymanej na świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 4) przekazywania do budżetu państwa, po odpowiednim rozliczeniu, wszystkich pobranych wpływów za świadczone specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- 5) ewidencjonowania operacji gospodarczych dotyczących pobieranych i odprowadzanych dochodów na rachunek budżetu państwa na właściwym koncie księgowym, zgodnym z planem kont określonym przepisami prawa,
- 6) wyodrębnienia z ewidencji księgowej szczegółowej ewidencji dla dochodów pobieranych na rzecz budżetu państwa, które związane są z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej,
- 7) terminowego przekazywania pobranych dochodów budżetowych na rachunek dysponenta części budżetowej przekazującej dotację,
- 8) naliczania i odprowadzania, wraz z dochodami do budżetu państwa, odsetek w przypadku nieterminowo przekazywanych dochodów budżetowych,
- 9) prawidłowego sporządzania jednostkowego sprawozdania Rb-27ZZ,
- 10) prawidłowego sporządzania zbiorczego sprawozdania Rb-27ZZ na podstawie sporządzanych sprawozdań jednostkowych, z uwzględnieniem właściwej kontroli w zakresie prawidłowości ich sporządzania,
- 11) zobowiązania Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zakrzewie do:
  - ujmowania wydatków z dotacji we właściwych paragrafach klasyfikacji budżetowej,
  - właściwego ustalania kosztów obsługi przeznaczonych na wynagrodzenia osób wykonywujących zadania programu „Dobry start” w wielkości min. 80 % dotacji otrzymanej na koszty realizacji tego programu.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej, a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

Oczekuję od Pana w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

(podpis i pieczęć Wojewody)